

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **N. A.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem, se sídlem Hládkov 701/4, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**, se sídlem Křižíkova 8, Praha 8, proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 9. 2020, č. j. KRPS-175406-45/ČJ-2020-010022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 11. 2020, č. j. 42 A 6/2020 - 42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichovi Lechovskému, advokátovi, se sídlem Hládkov 701/4, Praha 6, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 4.114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím rozhodla podle § 129 odst. 1, 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o prodloužení doby zajištění žalobce za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie [nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti

o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“)], o čtyřicet dnů.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu, v níž namítl, že žalovaná nedostatečně posoudila realizovatelnost účelu zajištění s ohledem na možnost jeho předání do Rumunska. Předání žalobce do Rumunska za účelem pokračování v řízení o mezinárodní ochraně je nepřipustné, neboť Rumunsko není schopné zabezpečit řádný průběh azylového řízení a v rumunském azylovém systému jsou dány systémové nedostatky, které činí vydání do Rumunska za účelem azylového řízení nepřipustným. Navíc v současné době, kdy je Rumunsko zásadním způsobem zasaženo pandemií viru covid-19, se žalovaná nezabývala tím, že v Rumunsku hrozí žalobci nebezpečí nákazy tímto virem. Nákaza v Rumunsku má stoupající tendenci a v uprchlických táborech, které jsou přelidněné a bojují s nedostatečným hygienickým vybavením, je riziko o to větší. Žalovaná pak nevzala na zřetel ani Oznámení Mezinárodní organizace pro migraci ze dne 10. 3. 2020, která vyzvala státy, aby všechny transitní cesty spojené s uprchlíky byly dočasně pozastaveny. V Rumunsku není možné realizovat základní opatření v oblasti veřejného zdraví, jako je sociální distancování, řádná hygiena rukou, dezinfekce potřebných prostor a izolace.

[3] Žalobce dále poukázal na závěry rozsudku NSS ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016 - 27, dle kterých při posuzování otázky zákonnosti zajištění cizince za účelem jeho předání do státu příslušného pro vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu je správní orgán povinen zahrnout do svých úvah i otázku faktické a právní uskutečnitelnosti takového předání. V případě Rumunska je situace natolik vypjatá, že je povinností žalované otázku nebezpečí nákazy a systémových nedostatků v rumunském azylovém systému posoudit z úřední povinnosti. Žalobce odkázal na zprávu Country report Romania z února 2018, která vypovídá o nedostacích rumunského azylového systému, a to zejména v oblasti práva na právní pomoc a integrace azylantů v Rumunsku. V případě žadatelů o azyl zajištěných v detenčních střediscích není zejména pravidelně zajišťován přístup ke službám nevládních organizací; poskytovatelé právní pomoci mají často naplněné kapacity. Žadatelé o mezinárodní ochranu i držitelé mezinárodní ochrany nemohou řádným způsobem využívat výhody sociálního zabezpečení dle rumunského práva. Problematickou se jeví též participace na integračních programech.

[4] Krajský soud v Praze nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl. Upozornil, že předmětem napadeného rozhodnutí a rozhodnutí o zajištění za účelem předání podle nařízení Dublin III obecně je omezení, respektive zbavení, osobní svobody cizince, nikoliv jeho předání, o kterém se rozhoduje samostatným rozhodnutím, které je soudně přezkoumatelné. Povinností zajišťujícího správního orgánu tak sice je zabývat se možností realizace účelu, pro který má být cizinec zajištěn, avšak nikoliv otázku realizace tohoto účelu definitivně vyřešit. Žalovaná se otázkou systémových nedostatků rumunského azylového systému zabývala a dospěla k závěru, že k systémovým nedostatkům azylového systému v Rumunsku nedochází. Dále v souvislosti s poukazem čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III soud poukázal, že nikoliv každý nedostatek azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů v přijímajícím členském státě předání a zajištění brání. Spojuje-li žalobce nedostatky rumunského azylového systému s horší realizací práva na právní pomoc a

pokračování

nedokonalostí integrace žadatelů a držitelů mezinárodní ochrany, nelze to považovat za systémové nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.

[5] Ani žalobcem tvrzená epidemiologická situace v Rumunsku a s ní související podmínky pobytu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany nedosahuje intenzity podle citovaného článku nařízení Dublin III. Denní nárůst počtů případů nově nakažených virem covid-19 a absolutní počet nemocných vzrostl v případě této nemoci nejen v Rumunsku, nýbrž i v České republice, což je obecně známou skutečností. Navíc aby stav této nemoci na území Rumunska mohl zabránit předání žalobce podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, musela by tamější epidemiologická situace nést pro žalobce v případě jeho předání riziko nelidského či ponižujícího zacházení. Tuto skutečnost žalobce v řízení před žalovanou netvrdil a z odůvodnění napadeného rozhodnutí je patrné, že toto není známo ani žalované. Proto stejně jako argumentace systémovými nedostatky z jiných důvodů, tak i z důvodu existence epidemie onemocnění covid-19 v jiném členském státě může připadat v úvahu pouze tehdy, musí-li být zajišťujícímu orgánu zřejmé, že předání cizince by bylo v rozporu s lidskoprávními standardy sdílenými všemi členskými státy EU, neboť i pro tento případ si orgány členských států musejí vzájemně důvěřovat.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[6] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítl nepřezkoumatelnost kasační stížností napadeného rozsudku, jakož i rozhodnutí žalované. Tu spatřoval v nedostatečném posouzení aktuální situace v Rumunsku; žalovaná a krajský soud si měly opatřit přesné a aktuální informace. Poukázal na vyvratitelnost domněnky, že státy dodržují základní práva žadatelů o mezinárodní ochranu. Posouzení situace žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku ze strany žalované i krajského soudu však bylo obecné a typizované, žalovaná i krajský soud rezignovaly na individuální posouzení stěžovatelova případu. Postup žalované byl v tomto ohledu zcela formální a jí obstarané podklady nedostatečné.

[7] Posouzení přípustnosti jeho předání do Rumunska ze strany žalované a krajského soudu bylo nesprávné. Stěžovatele nebylo možné předat do Rumunska, neboť tamější situace a stav azylové procedury vzbuzuje pochybnosti o absenci hrozby nelidského a ponižujícího zacházení; není ani zřejmé, do jaké míry by byly rumunské orgány schopny žádost o azyl řádně posoudit tak, aby bylo dosaženo mezinárodních závazků včetně zásady *non-refoulement*. Uprchlíká zařízení v Rumunsku jsou stížena nedostatky materiálních podmínek. Stěžovatel se během svého zajištění potýkal se špatnou hygienou a nedostatkem potravin a vody. Problémovými se jeví i čerpání sociální podpory, nedostatečná participace na integračních programech, nekvalifikovaní tlumočníci či diskriminace a nedostatek nápomoci ze strany státních orgánů. Tyto okolnosti tvoří zásadní překážku integrace do rumunské společnosti, a tedy neexistuje žádná záruka, že v případě zajištění bude v Rumunsku se stěžovatelem zacházeno důstojně a řádně. Navíc bude stěžovatel v důsledku své státní příslušnosti diskriminován, jelikož rumunské orgány odmítají udělit mezinárodní ochranu žadatelům z Afghánistánu, a to bez rozumného vysvětlení a důvodu.

[8] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti setrvala na závěrech napadeného rozhodnutí a navrhla potvrzení kasační stížností napadeného rozsudku.

III. Posouzení kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud se předně zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, jakož i rozhodnutí žalované, spatřovanou v nedostatečném posouzení aktuální situace v Rumunsku. Této námitce však z níže předestřených důvodů nepřisvědčil.

[12] K náležitostem odůvodnění správních rozhodnutí se Nejvyšší správní soud již mnohokrát vyslovil ve své judikatuře. Poukázat lze např. na rozsudek ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91, v němž NSS konstatoval, že „[o]bsahem odůvodnění rozhodnutí je především rozbor a zhodnocení podkladů rozhodnutí, správní orgán musí uvést, jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil, dále jakými úvahami se řídil při výkladu právních předpisů a jejich jednotlivých ustanovení, jakož i to, proč byly aplikovány způsobem, který vedl k výslednému rozhodnutí.“ V odstavci 18. rozsudku ze dne 30. 7. 2013, č. j. 4 As 76/2013 - 21, pak NSS uvedl, že „podle § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, musí správní orgán v odůvodnění uvést důvody výroku, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Smyslem a účelem odůvodnění je ozřejmit, proč správní orgán rozhodl, jak rozhodl, neboť jen tak lze ověřit, že důvody rozhodnutí jsou v souladu s právem a nejsou založeny na libovůli (srov. nález Ústavního soudu ze dne 6. 3. 1997, sp. zn. III. ÚS 271/96, č. 24/1997 Sb. ÚS).“

[13] Rovněž problematika nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů soudních rozhodnutí je v judikatuře NSS bohatě zastoupena (srov. např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě, proč podřadil daný skutkový stav pod určitou právní normu. O nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů se jedná rovněž i v případech, kdy soud opomněl vypořádat některou z uplatněných námitek, nebo pokud odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje pasáže citované z jiného rozhodnutí, které se však týkalo skutkově i právně odlišné věci, aniž by soud rozvedl způsob aplikace závěrů vyslovených v takovém rozhodnutí na posuzovaný případ.

pokračování

[14] Jelikož nebyly splněny předpoklady, za kterých by se žalovaná nemusela otázkou systémových nedostatků azylového systému v Rumunsku zabývat (viz rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 - 29, č. 3773/2018 Sb. NSS), přistoupila tato správně k hodnocení uvedené otázky na s. 10 napadeného rozhodnutí. Konkrétně uvedla, že v Rumunsku je dodržován standard ochrany lidských práv, ani z aktuálních informací a situace nijak nevyplývá, že by tato země měla s přijímáním cizinců systémové potíže či nedostatky. Podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku nenesou trhliny, a proto zde nehrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Žalovaná dále vycházela z výpovědi stěžovatele, který neuvedl žádné důvody, pro které by nemohl být vrácen zpět do Rumunska, respektive na základě kterých by bylo možno usuzovat, že mu tam hrozí nelidské či ponižující zacházení ve výše uvedeném smyslu. Takovéto vypořádání otázky možných systémových nedostatků v azylovém řízení v členském státě, do něhož má být cizinec předán, přitom lze v rámci řízení o zajištění za účelem předání cizince ve světle judikatury zdejšího soudu považovat za dostatečné. Jak totiž Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 30. 3. 2017, č. j. 4 Azs 31/2017 - 54, v řízení o zajištění nelze po žalované spravedlivě žádat, aby otázku existence systémových nedostatků vyřešila zevrubně a detailně. *„Podle Nejvyššího správního soudu je žalovaná povinná zhodnotit zejména skutečnosti, které jsou jí známy z úřední činnosti či vyplývající z rozhodovací praxe soudů, skutečnosti obecně známy a případné okolnosti konkrétně zmíněné zajišťovaným cizincem. Z těchto hledisek je nezbytné vždy učinit úvahu, zda není předání do konkrétního členského státu vzhledem ke stavu jeho azylového systému a priori vyloučené. (...) Nejvyšší správní soud doplňuje, že teprve v následném řízení o předání se zevrubně ověří, zda je předání cizince do jiného členského státu skutečně realizovatelné.“* V rozsudku ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Azs 4/2018 - 22, pak zdejší soud konstatoval, že *„[z]ákonodárce svěřil pravomoc rozhodnout o určení státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu ministerstvu, nikoliv žalované [viz § 8 písm. b) a c) zákona o azylu]. Žalovaná má v rámci řízení o určení příslušnosti podle nařízení Dublin III pomocnou úlohu a jejím úkolem je při splnění zákonem stanovených podmínek zajistit osobu, která má být předána do příslušného členského státu (§ 129 zákona o pobytu cizinců). Jakkoliv tedy mají orgány policie pouze pomocnou úlohu, a proto neshromažďují takové podklady jako ministerstvo, musí žalovaná při posuzování naplnění účelu zajištění vycházet z obecně známých skutečností o nedostatcích azylového systému dané země, z poznatků ze své úřední činnosti a také z výpovědí zajištěných cizinců.“*

[15] Nastíněnou povinnost žalovaná splnila, neboť v souladu s výše uvedenou judikaturou provedla předběžné zhodnocení situace žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku a vysvětlila, proč v případě stěžovatele nejsou dány důvody zamezující jeho předání do Rumunska dle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. V souladu s citovanou judikaturou při hodnocení této otázky vycházela z obecně známých skutečností a z výpovědi stěžovatele. Nelze pak žalované vytýkat, že již další obsáhlejší zjišťování poměrů v Rumunsku neprováděla, jelikož žalovanou odkazované skutečnosti předání stěžovatele *a priori* nevylučovaly (srov. výše citovaný rozsudek NSS sp. zn. 4 Azs 31/2017). Žalovaná tedy dostatečným způsobem vysvětlila, jak rumunský azylový systém (a situaci v Rumunsku obecně) posoudila, přičemž závažné systémové nedostatky neshledala. Nepochybil pak ani krajský soud, který závěry žalované aproboval, přičemž přílehavě s citovanou judikaturou konstatoval, že povinností zajišťujícího správního orgánu sice je zabývat se možnostmi realizace účelu, pro který má být cizinec zajištěn, avšak nikoliv

otázku realizace tohoto účelu definitivně vyřešit. Nebylo přitom nutné, aby krajský soud opakoval argumentaci žalované, která dostatečně reaguje na všechny žalobní námitky (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, č. 1350/2007 Sb. NSS).

[16] Co se týče tvrzené nesprávnosti posouzení přípustnosti předání stěžovatele do Rumunska, pak kasační soud poznamenává, že „*deklarace systémových nedostatků ve vztahu k určitému členskému státu Evropské unie může připadat v úvahu pouze tam, kde je z okolností nutně známých zjišťujícímu orgánu jednoznačné, že dotyčný cizinec nemůže být v souladu s cíli dublinského nařízení zajištěn za účelem předání do tohoto členského státu, protože takové předání by bylo v rozporu s lidsko-právními standardy sdílenými všemi členskými státy Evropské unie*“ (viz rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2017, č. j. 1 Azs 96/2017 - 87, obdobně výše citovaný rozsudek rozšířeného senátu NSS sp. zn. 4 Azs 73/2017, či rozsudek NSS ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018 - 21). Nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III přitom musejí být systémové a musejí dosahovat také intenzity, aby hrozilo riziko nelidského a ponižujícího zacházení (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2020, č. j. 10 Azs 305/2019 - 25). Kasační soud dále upozorňuje, že evropský azylový systém je vystavěn na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí [srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 21. 12. 2011, C-411/10 a C-493/10, ve věci *N. S. a dalších*, jenž je v zásadě aplikovatelný i za současné právní úpravy]. K tomu Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 27/2016 - 37, uvedl, že „*[m]ožnost vyvrácení domněnky nicméně neznamená, že jakékoli porušení základního práva určitým členským státem se automaticky dotýká povinnosti členských států dodržovat pravidla pro určení příslušnosti k posouzení žádosti a že do tohoto určitého státu nelze žadatele přemístit (body 82 až 85). Je tomu tak pouze tehdy, kdy je třeba vážně se obávat, že dochází k systematickým nedostatkům azylového řízení a podmínek příjmu žadatelů v příslušném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení (bod 86).*“ Tak tomu může být při závažných excesech, nárazových či naopak dlouhotrvajících nedostacích v azylovém systému či v případě, že s ohledem na konkrétní okolnosti hrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení již samotným přemístěním žadatele (srov. výše citovaný rozsudek rozšířeného senátu NSS sp. zn. 4 Azs 73/2017).

[17] Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatelem tvrzené nedostatky rumunského azylového systému spočívající zejména ve zhoršené realizaci práva na právní pomoc a nedokonalostech integrace žadatelů o mezinárodní ochranu nelze ve světle výše uvedené judikatury pokládat za natolik závažné, aby je bylo možné posoudit jako systémové nedostatky, nesoucí s sebou riziko nelidského či ponižujícího zacházení pro žadatele o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Nejvyšší správní soud nadto již v minulosti vyslovil, že z obecně známých skutečností nelze dovozovat, že by Rumunsko nebylo schopné zajistit adekvátní podmínky žadatelům o azyl (viz výše citovaný rozsudek NSS sp. zn. 1 Azs 4/2018). Žalovaná ani krajský soud tedy nepochybily, pokud tvrzení stěžovatele o nedostacích rumunského azylového systému nepovažovaly za systémové nedostatky ve smyslu výše citovaného článku nařízení Dublin III.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Uplatněné důvody kasační stížnosti tak nebyly zjištěny, a Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

pokračování

[19] Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalované v něm žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Odměna zástupce stěžovatele Mgr. Jindřicha Lechovského, advokáta, který byl stěžovateli k jeho žádosti ustanoven usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2020, č. j. 42 A 6/2020 - 21, byla stanovena za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti ze dne 4. 1. 2021 (včetně jejího doplnění) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Zástupci stěžovatele tak náleží odměna 3.100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Soud ověřil, že zástupce stěžovatele je plátcem DPH, přiznaná odměna a náhrada hotových výdajů se tedy zvyšuje o částku odpovídající této dani (21 %). Celkem tedy náleží zástupci stěžovatele odměna a náhrada hotových výdajů v částce 4.114 Kč. Tato mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. května 2021

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu